

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ŠKOLA: ZŠ Bečov

ŠKOLNÍ ROK: 2025/2026

GARANT PROGRAMU: Mgr. Martina Martínková

- I. Cíle školní primární prevence
- II. Obsah školní primární prevence
- III. Informovanost žáků a rodičů
- IV. Šikana
- V. Hazardní hraní
- VI. Řešení přestupků
- VII. Metody používané při realizaci prevence
- VIII. Partneři pro plnění MPP
- IX. Plán práce pro školní rok 2025/2026

I. CÍLE ŠKOLNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE

Cílem školní primární prevence je posilovat odolnost dětí a mladistvých vůči sociálně patologickým jevům, které mohou negativně ovlivnit jejich chování a vývoj. Prevence ve školním prostředí zahrnuje činnosti zaměřené na problematiku závislostí (na návykových látkách i tzv. nelátkových), alkoholismu, kouření, kriminality, virtuálních závislostí (internet, sociální sítě, hry), záškoláctví, šikany, vandalismu, rasismu a dalších forem rizikového chování.

Naším cílem je, aby se preventivní působení stalo přirozenou součástí výuky i života školy. Ve spolupráci s rodiči se snažíme podporovat rozvoj osobnosti dítěte tak, aby se dokázalo orientovat v běžných životních situacích, vážilo si svého zdraví, umělo smysluplně využívat volný čas a rozvíjelo základní sociální dovednosti přiměřené věku.

Zvláštní důraz klademe na spolupráci s rodinou. Rodiče a prarodiče by měli být přirozenými partnery školy při sledování prostředí, v němž se děti pohybují, a při vedení k odpovědnému trávení volného času. Přestože se snažíme rodiče aktivně zapojit, narážíme někdy na nedůvěru či pocit, že se škola vměšuje do soukromí rodiny. Cílem našich aktivit je proto i posilování vzájemné otevřenosti a partnerské komunikace mezi školou a rodiči.

V rámci prevence se soustředíme také na rozvoj pozitivního sebehodnocení, schopnost samostatného rozhodování, posílení asertivity a sebevědomí žáků. Preventivní programy zaměřujeme především na oblast mezilidských vztahů a komunikace, neboť právě zde často vznikají zárodky dalších problémů. Věříme, že dobrá komunikace, schopnost řešit konflikty nenásilně a přijetí zodpovědnosti za vlastní chování jsou základním předpokladem zdravého osobnostního vývoje.

Dlouhodobé cíle – žáci

- osvojit si potřebné hygienické a sociální návyky
- orientovat se v zásadách zdravého životního stylu
- rozvíjet právní povědomí a smysl pro zodpovědnost
- posilovat zdravé sebevědomí a schopnost spolupráce
- řešit konflikty nenásilnou a partnerskou formou
- zlepšovat úroveň komunikace mezi vrstevníky i dospělými
- přijímat zodpovědnost za své jednání

Dlouhodobé cíle – učitelé

- podporovat otevřenou a vstřícnou komunikaci mezi kolegy i žáky
- rozvíjet týmovou spolupráci a sdílení zkušeností
- zlepšovat komunikaci a spolupráci s rodiči
- aktivně zapojovat rodiče do života školy
- vzdělávat se v oblasti prevence a osobnostní výchovy

Krátkodobé cíle

- individuální práce s žáky, kteří potřebují podporu (doučování, pomoc při adaptaci, řešení problémového chování)
- posilování třídní soudržnosti a zdravého klimatu ve třídách
- nabídka volnočasových aktivit, které rozvíjejí zájmy žáků a podporují pozitivní využití volného času
- okamžité řešení aktuálních problémových situací (záškoláctví, vulgarita, kouření, šikana apod.)

Cílová skupina prevence

Primární prevence je určena všem žákům školy.

II. OBSAH ŠKOLNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE

Témata prevence – jako výchova ke zdravému životnímu stylu, respektu, spolupráci a toleranci, prevence diskriminace, rasismu, xenofobie, zneužívání návykových látek, kouření či rizikového sexuálního chování – jsou začleněna do výuky napříč předměty.

Učitelé pracují s tématy průběžně v předmětech jako občanská výchova, výchova ke zdraví, zeměpis, dějepis, přírodopis, prvouka či přírodověda. Všichni vyučující podporují otevřenou komunikaci, spolupráci a řešení konfliktů nenásilným způsobem. Preventivní aktivity doplňujeme o besedy, interaktivní programy a spolupráci s odbornými institucemi.

Primární prevence v jednotlivých ročnících

I. stupeň

Na prvním stupni mají klíčovou roli třídní učitelé, kteří působí preventivně každodenní prací s dětmi a svým osobním příkladem.

Témata prevence jsou součástí především prvouky, přírodovědy, vlastivědy a dalších předmětů, často v rámci mezipředmětových vztahů.

(přehled ročníků a témat zůstává beze změn – jen mírně jazykově upraven)

---

1. třída

- osobní bezpečí a základní pravidla chování
- vztahy v dětském kolektivu a v rodině
- slušné chování, základní hygienické návyky
- trávení volného času, bezpečné prostředí domova

2. třída

- poznávání lidského těla a péče o zdraví
- režim dne, zdravé návyky
- bezpečné používání internetu
- vztahy mezi lidmi a komunikace mezi pohlavími
- chování v krizových situacích

3. třída

- základy prevence závislostí a sexuální výchovy
- zdraví a jeho ochrana
- multikulturní výchova a vztahy mezi lidmi
- krizové situace, obrana proti obtěžování

4. třída

- odlišnosti mezi pohlavími, zdravá životospráva
- vztahy v kolektivu, řešení konfliktů
- pojmy prevence – šikana, násilí, závislosti

5. třída

- rodina, domov, důvěra
- návykové a léčivé látky
- asertivní chování, sebepoznání
- negativní vliv kouření a alkoholu
- bezpečné chování a komunikace s cizími lidmi

Cíl prevence na I. stupni

Na konci pátého ročníku by žáci měli rozumět základům zdravého životního stylu, umět rozeznat rizikové situace, odmítnout nežádoucí nabídku, respektovat druhé, efektivně komunikovat a převzít odpovědnost za své chování.

II. stupeň

Prevence na druhém stupni vyžaduje vzájemnou koordinaci pedagogů tak, aby se témata vhodně doplňovala. Do prevence jsou zapojeny především předměty občanská výchova, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis a český jazyk.

Součástí prevence jsou i mimoškolní aktivity – výlety, exkurze, divadelní a filmová představení či školy v přírodě.

(přehled ročníků 6.–9. upravený stylisticky)

---

6. třída

- zdravý životní styl, rodina a zdravý vývoj osobnosti
- osobní bezpečí a chování v krizových situacích
- rizika návykových látek a možnosti odmítání
- centra odborné pomoci

7. třída

- mezilidské vztahy a komunikace
- život s handicapem, respekt k odlišnostem
- osobní bezpečí, prevence šikany a sexuálního násilí

8. třída

- závislosti – druhy, projevy, účinky
- řešení konfliktů a krizových situací
- rozvoj sebepoznání, prevence agresivity
- zdravé partnerské vztahy

9. třída

- osobnostní rozvoj a sebevědomí
- sexuální výchova, odpovědné chování
- právní odpovědnost, trestní zákoník
- respekt k odlišným kulturám a názorům

Cíl prevence na II. stupni

Žáci na konci základní školy znají zásady zdravého životního stylu, rozumí rizikům závislosti, umí odmítat rizikové chování, rozpoznají manipulaci a umějí vyhledat odbornou pomoc. Dokážou komunikovat, spolupracovat a řešit konflikty bez násilí.

III. INFORMOVANOST ŽÁKŮ A RODIČŮ

S obsahem Minimálního preventivního programu jsou žáci seznamováni během třídnických hodin a tematických aktivit.

Rodiče získávají informace na třídních schůzkách, prostřednictvím webových stránek školy a při konzultacích s třídními učiteli, metodikem prevence či výchovným poradcem.

V případě potřeby škola zprostředkuje kontakt s odborníkem (psycholog, PPP, SVP).

IV. ŠIKANÁ

Šikana je jakékoli cílené a opakované chování, jehož záměrem je ublížit nebo zastrašit jednotlivce či skupinu. Může mít podobu fyzickou, psychickou nebo verbální, včetně kyberšikany – útoků prostřednictvím elektronické komunikace.

Kyberšikana je specifická tím, že útočník zůstává anonymní, což zvyšuje agresivitu jeho chování. Její projevy mohou naplňovat skutkovou podstatu trestného činu (vydírání, pomluva, nebezpečné pronásledování, zveřejnění osobních údajů apod.).

Postup školy při řešení šikany

Škola má povinnost chránit žáky před šikanou a vytvářet bezpečné prostředí. Při výskytu šikany:

- informuje zákonné zástupce oběti i agresora,
- oznamuje případ OSPOD,
- v závažných případech spolupracuje s Policií ČR,
- poskytuje podporu oběti a zajišťuje odbornou pomoc.

Postup při řešení počáteční šikany

- zhodnocení situace a odhad závažnosti,
- rozhovory s informátory, obětí i svědky,
- ochrana oběti, rozhovor s agresorem,
- informování rodičů, práce s třídním kolektivem.

Postup při pokročilé šikaně

- okamžitá ochrana oběti, zastavení násilí,
- přivolání vedení školy a informování Policie ČR,
- spolupráce s odborníkem (PPP, SVP),
- následná práce s celou třídou.

Nápravná opatření

Výchovná opatření (napomenutí, důtka, snížení známky z chování), doporučení péče v PPP nebo SVP, návrh spolupráce s OSPOD, práce s třídním kolektivem.

V. HAZARDNÍ HRANÍ

Hazardní hraní představuje rizikové chování, při němž člověk riskuje majetkové hodnoty s vidinou výhry založené na náhodě.

U dětí a mladistvých je hazard obzvlášť nebezpečný, protože závislost se rozvíjí rychle a ovlivňuje psychický i sociální vývoj.

Za formu hazardu považujeme i on-line sázení, karetní hry o peníze či sázky prostřednictvím internetu.

Projevy rizikového hráčství u žáků mohou zahrnovat: lhaní, utrácení peněz, změny nálad, uzavírání se do sebe, zhoršení prospěchu, ztrátu zájmů, problémy v chování či drobné krádeže.

Ve školním prostředí je jakákoli forma hazardního hraní nepřijatelná a je v rozporu se školním řádem.

VI. ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ

Školní řád stanovuje, že žák nesmí do školy nosit předměty, které by mohly ohrozit zdraví nebo mravní vývoj ostatních. Porušení tohoto pravidla je hodnoceno jako závažný přestupek.

Při výskytu rizikového chování škola postupuje následovně:

1. individuální pohovor se žákem,
2. spolupráce s rodinou,
3. nabídka konzultace s odborníkem (PPP, SVP),
4. informování OSPOD v případě nezájmu rodičů,
5. oznámení Policii ČR při podezření na trestný čin.

Konzultační hodiny metodika prevence:

Čtvrtek 15:15–16:30 hodin, případně dle individuální domluvy.

VII. METODY POUŽÍVANÉ PŘI REALIZACI PREVENCE

Základní metodou je každodenní systematická práce s žáky, vytváření pozitivních vzorců chování a podpora otevřené komunikace.

Prevence je realizována formou:

- aktivit zaměřených na zdravý životní styl a etické hodnoty,
- spolupráce s Policií ČR a městskou policií,
- besed o závislostech, kouření, alkoholu, rizicích internetu,
- aktivit zaměřených na vztahy a rozvoj empatie,
- třídních akcí, výletů, sportovních dnů a projektových aktivit,
- nabídek volnočasových kroužků a soutěží,
- využívání „schránky důvěry“ pro anonymní dotazy žáků.

Aktivity pro rodiče:

- seznámení s MPP při třídních schůzkách,
- možnost konzultací s metodikem prevence a učiteli,
- informování o postupech školy při výskytu šikany nebo závislosti,
- diskuze o rizicích, která mohou ovlivňovat starší žáky.

VIII. PARTNEŘI PRO PLNĚNÍ MPP

Škola spolupracuje s následujícími institucemi a partnery:

- Policie ČR a městská policie,
- orgány sociálně-právní ochrany dětí,

- Pedagogicko-psychologická poradna Most,
- Středisko výchovné péče Dyáda,
- dětské lékařky a odborní psychologové,
- Hasičský záchranný sbor,
- neziskové organizace působící v oblasti prevence.

IX. PLÁN PRÁCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

Hlavní téma: Prevence závislostního chování se zaměřením na nelátkové závislosti (hazard, digitální závislosti, hry, sociální sítě).

- vyplnění dotazníků prevence (sběr dat SEPA – všichni pedagogové)
- průběžné řešení vztahových problémů mezi žáky a mezi žáky a dospělými
- sledování docházky a skrytého záškoláctví (ve spolupráci s výchovnou poradkyní a školní psycholožkou)
- zapojení žáků do života školy (kroužky, výzdoba, projekty, výstavy)
- prevence sociálně patologických jevů ve výuce i mimoškolních aktivitách
- pravidelné třídnické hodiny (minimálně 1× měsíčně)
- besedy s Policií ČR, záchranáři, odborníky
- preventivní programy vedené ŠMP a dalšími institucemi
- účast na setkáních školních metodiků prevence regionu
- DVPP zaměřené na prevenci rizikového chování
- podání projektu ke KÚ Ústí n. L. – sebeobrana a ochrana při napadení

V Bečově 1. 9. 2025

Mgr. Martina Martínková